

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 78.

Vydána dne 12. října 1938.

Cena: Kč 1.—.

Obsah: (222. a 223.) 222. Nařízení, jímž se stanoví konec působnosti nejvyššího úřadu hospodářského. — 223. Nařízení o pracovních útvarech.

222.

Vládní nařízení
ze dne 11. října 1938,

jímž se stanoví konec působnosti nejvyššího
úřadu hospodářského.

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 138 zákona ze dne 13. května 1936, č. 131 Sb. z. a n., o obraně státu, a podle § 60 ústavní listiny:

§ 1.

Působnost nejvyššího úřadu hospodářského (NÚH.), zřízeného podle § 104 zákona o obraně státu, se končí dnem účinnosti tohoto nařízení.

§ 2.

Likvidaci nejvyššího úřadu hospodářského (NÚH.) provede ministerstvo národní obrany (generální sekretariát obrany státu) v dohodě s ministerstvem financí a nejvyšším účetním kontrolním úřadem.

§ 3.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede je předseda vlády v dohodě se všemi zúčastněnými ministry.

Syrový v. r.

Dr. Chvalkovský v. r.	Dr. Karvaš v. r.
Černý v. r.	Kajdoš v. r.
Dr. Parkányi v. r.	Husárek v. r.
Dr. Kalfus v. r.	Dr. Feierabend v. r.
Dr. Bukovský v. r.	Dr. Zenkl v. r.
Dr. Fajnor v. r.	Ing. Vavrečka v. r.

223.

Vládní nařízení
ze dne 11. října 1938
o pracovních útvarech.

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 138 zákona ze dne 13. května 1936, č. 131 Sb. z. a n., o obraně státu, a podle § 60 ústavní listiny:

HLAVA I.

Všeobecná ustanovení.

§ 1.

Zřízení pracovních útvarů.

(1) K dočasnému hospodářskému zajištění nezaměstnaných osob a k využití jejich pracovních schopností pro všeobecně prospěšné úkony zřizují se pracovní útvary.

(2) Pracovní útvary zřizuje podle potřeby ministerstvo národní obrany v dohodě s ministerstvem sociální péče, ministerstvem vnitra, ministerstvem financí a ostatními zúčastněnými ministerstvy.

§ 2.

Organisace pracovních útvarů.

(1) Pracovní útvary a osoby do nich zařazené jsou organisovány podle zásad branné moci.

(2) Pracovní útvary jsou složeny z potřebného počtu řídicích a správních orgánů (§ 21) a z osob do těchto útvarů podle tohoto nařízení zařazených (§ 6).

(3) Po technické stránce řídí práce osob do pracovních útvarů zařazených a na tyto práce dozírá odvětví veřejné správy, pro jehož obor působnosti se dotčené práce vykonávají, při čemž zachovává všeobecná nařízení, daná veli-

telstvím pracovního útvaru k udržení kázně a pořádku.

§ 3.

Pracovní úkoly pracovních útvarů.

(1) Pracovní útvary vykonávají všeobecně prospěšné práce, zejména pak ty, které by se jinak neprováděly, při čemž je podle možnosti dbáti toho, aby tyto práce nevyučovaly normální podnikání; výjimečně lze pracovních útvarů použití v mimořádných dobách i k pracím jiným, jejichž včasné provedení je s hlediska národohospodářského zvláště naléhavé.

(2) Program prací pro pracovní útvary stanoví odvětví veřejné správy, pro jehož obor působnosti se práce provádějí. Pořad prací, které mají být podle programu prováděny, určuje ministerstvo národní obrany v dohodě se zúčastněnými ministerstvy.

§ 4.

Pracovní a výchovný program v pracovních útvarech.

(1) Pracovní doba v pracovních útvarech činí týdně zpravidla 48 pracovních hodin.

(2) Mimo to se přiměřená doba věnuje občanské výchově.

(3) Podrobnosti jsou obsaženy v předpisu o pracovních útvarech (§ 24).

HLAVA II.

Ústanovení o osobách zařazených do pracovních útvarů (v dalším „příslušnicích pracovních útvarů“).

§ 5.

Určení osob pro pracovní útvary.

(1) Pro zařazení do pracovních útvarů mohou být určeni nezaměstnaní českoslovenští státní občané, kteří dovršili 18. rok věku; cizinci mohou být určeni jen, pokud to mezinárodní právo připouští.

(2) Osoby, které mají být zařaděny do pracovních útvarů, určí okresní úřady na základě evidence vedené podle přihlášek nezaměstnaných. Určení stane se doručením povolávacího listu. Proti tomuto opatření není opravného prostředku.

(3) Zavolané osoby jsou povinny povolávacího rozkazu uposlechnouti a dostaviti se

do služby v pracovním útvaru v době a na místo vyznačené v povolávacím listě. Povolávací list je průkazem pro bezplatnou jízdu železnicí, pokud je použití železnice odůvodněno.

(4) Splnění povinností podle odstavce 3 může být vynuceno politickou exekucí bez újmy trestních následků podle ustanovení § 15.

§ 6.

Zařazení do pracovních útvarů.

(1) Osoby povolané podle § 5 budou při presentaci u pracovních útvarů podrobeny lékařské prohlídce a zjistí-li se, že tělesně nebo duševně jsou nezpůsobilé k pracovním úkonům prováděným v pracovních útvarech, nebudou do těchto útvarů zařaděny.

(2) Rovněž nebudou zařaděny osoby, které velitelství pracovního útvaru hodnověrně prokáží, že před doručením povolávacího listu nastoupily stálé zaměstnání.

(3) Osoby, které nebyly podle předcházejících odstavců do pracovního útvaru zařaděny, budou bez presentace propuštěny; velitelství pracovního útvaru vydá jim osvědčení o tomto propuštění. Osvědčení to je zároveň průkazem pro bezplatnou jízdu po železnici do místa bydliště propuštěného.

(4) Osoby, které nebyly podle odstavce 3 propuštěny, budou dnem presentace do pracovního útvaru zařaděny, čímž se stávají příslušníky pracovních útvarů.

§ 7.

Právní postavení příslušníků pracovních útvarů.

(1) Poměr příslušníků pracovních útvarů k státu je poměrem práva veřejného a nikoliv soukromoprávním poměrem pracovním (služebním).

(2) Příslušníci pracovních útvarů jsou po všech stránkách služby podřízeni velitelství pracovního útvaru, do něhož jsou zařaděni.

(3) Příslušníci pracovních útvarů jsou podřízeni vojenské kázeňské pravomoci, a dopustí-li se soudně trestných činů, vojenské soudní pravomoci; nejsou však podrobeni II. dílu vojenského trestního zákona.

(4) Z příslušníků pracovních útvarů určí — se zřetelem k jejich kvalifikaci a předběžné přípravě — velitelství pracovního útvaru potřebný počet velitelů pracovních čet a družstev.

§ 8.

Povinnosti příslušníků pracovních útvarů.

(1) Příslušníci pracovních útvarů jsou povinni plnit řádně a svědomitě všechny své povinnosti, zdržeti se všeho, co by mohlo znesnadnit nebo ohrozit splnění úkolů pracovního útvaru, a zachovávat též všechny příkazy dané v zájmu pořádku a kázně.

(2) Jsou zejména povinni vykonávat řádně a svědomitě všechny jim uložené práce na místě jim přikázaném a podrobiti se i příslušným složkám výchovy v dotčeném útvaru zavedeným.

(3) Příslušníky pracovních útvarů třeba při jejich zařazení do pracovního útvaru upozornit na všechny povinnosti, které podle tohoto nařízení mají.

§ 9.

Náležitosti.

(1) Příslušníci pracovních útvarů obdrží:

a) stravu, ubytování a výstroj;

b) denní přídavek, a to jsou-li veliteli pracovních čet, ve výši Kč 2'50, jsou-li veliteli družstva, ve výši Kč 2'—, jinak ve výši Kč 1'50;

c) pracovní přídavek za každou skutečně odpracovanou hodinu ve výši 40 hal. za pracovní hodinu.

(2) Příslušníci pracovních útvarů, kteří za úkonů vykonávaných v pracovních útvarích utrpí úraz nebo onemocní, mají po dobu léčení až do svého uzdravení anebo až do propuštění z pracovního útvaru, provedeného před uzdravením, nárok na bezplatné ambulanci léčeni jako osoby vojenské; ústavní léčení obstará ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy v dohodě s ministerstvem sociální péče.

(3) Při souběhu nároku na léčebnou péči podle odstavce 2 s nároky proti nositeli veřejnoprávního pojištění, je povinen poskytnouti příslušné dávky především nositel tohoto pojištění; teprve po vyčerpání těchto nároků nastupují nároky proti státu podle ustanovení předcházejícího odstavce.

§ 10.

Vyživovací příspěvek.

Příslušníkům osob zařazených do pracovních útvarů přísluší nárok na vyživovací příspěvek podle zásad platných pro příslušníky

rodin osob povolovaných k cvičení ve zbraní (služebnímu).

§ 11.

Vztah k právním ustanovením o podporách v nezaměstnanosti.

(1) Příslušníkům pracovních útvarů nepřislouží po dobu zařazení do pracovních útvarů nárok na podporu v nezaměstnanosti ze státních prostředků.

(2) Nároku na podporu v nezaměstnanosti ze státních prostředků pozbývají osoby, které neuposlechly povolávacího rozkazu podle § 5, bez újmy trestního stíhání a nuceného zařazení do pracovního útvaru.

(3) Rovněž nemají nároku na podporu v nezaměstnanosti ze státních prostředků, kdož se nepřihlásili do evidence nezaměstnaných podle § 5, odst. 2.

§ 12.

Zaopatření příslušníků pracovních útvarů a pozůstalých po nich.

(1) Příslušníci pracovních útvarů a pozůstalí po nich mají nárok na zaopatření za stejných podmínek a podle stejných právních ustanovení jako pováleční poškození a pozůstalí po nich, je-li mezi chorobou (vadou) příčinná souvislost s úkony konanými v pracovním útvaru.

(2) Nároku podle odstavce 1 nemají osoby tam uvedené, přísluší-li jim nárok na zaopatření (důchod) z některého druhu veřejnoprávního pojištění. Je-li však zaopatření podle odstavce 1 příznivější, dostanou na účet státu částku ve výši rozdílu mezi zaopatřením podle odstavce 1 a zaopatřením (důchodem) podle předcházející věty.

(3) Ustanovení odstavce 1 se vztahuje obdobně i na léčebnou péči o příslušníky pracovních útvarů po jejich propuštění z pracovního útvaru a o příslušníky pracovních útvarů onemocnělé po tomto propuštění, jde-li o chorobu (vadu), která je v příčinné souvislosti s úkony v pracovním útvaru konanými. Ustanovení § 9, odst. 3 platí obdobně.

§ 13.

Dovolen.

(1) Příslušníkům pracovních útvarů může býti udělena dovolená podle ustanovení předpisu o pracovních útvarech (§ 24). Předpis tento stanoví též, zda a v jakém rozsahu přísluší po dobu dovolené náležitosti uvedené v § 9.

(2) Na předložení dovolenky požívá příslušník pracovního útvaru téže slevy na železnici jako vojenská osoba.

§ 14.

Propuštění z pracovního útvaru.

(1) Příslušníci pracovního útvaru se z tohoto útvaru propustí:

a) stanou-li se tělesně nebo duševně nepůsobilými k úkonům pracovními útvary obstarávaným;

b) jsou-li povoláni k vykonávání vojenské služby;

c) prokáží-li hodnověrně, že si opatřili stálé zaměstnání;

d) při zrušení pracovních útvarů;

e) z jiných důležitých důvodů.

(2) O propuštění z pracovních útvarů rozhoduje velitelství tohoto útvaru. O propuštění vydá velitelství pracovního útvaru osvědčení, o němž platí ustanovení § 6, odst. 3.

HLAVA III.

Trestní ustanovení.

§ 15.

Neuposlechnutí povolávacího rozkazu.

Kdo neuposlechne výzvy k nastoupení služby v pracovním útvaru, bude potrestán pro správní přestupek vězením (uzamčením) do šesti měsíců.

§ 16.

Neplnění povinností.

(1) Kdo neuposlechne rozkazů svých představených, vztahujících se na pracovní nebo služební úkon, bude potrestán za přečin tuhým vězením do šesti měsíců.

(2) Kdo při práci nebo službě anebo na obdržení rozkaz, vztahující se na pracovní nebo služební úkon, vztáhne ruku na představeného, který rozkaz dal nebo který je ve službě, bude potrestán za zločin žalářem od jednoho měsíce do jednoho roku, nejde-li o čin přísněji trestný.

(3) Neuposlechnutí rozkazů pořádkových se trestá kázeňsky; stejně se trestá i jiné porušení povinné úcty k představeným.

(4) Kdo vykonává úkony mu uložené úmyslně nedbale, bude potrestán za neuposlechnutí rozkazu podle odstavce 1.

(5) Kdo se svémocně vzdálí na dobu delší než 24 hodin, bude potrestán za přestupek vězením do tří měsíců, a vzdálí-li se v úmyslu uniknouti trvale povinností, plynoucím z jeho zařazení do pracovního útvaru, za přečin tuhým vězením do šesti měsíců. Kratší vzdálení se trestá kázeňsky.

(6) Při odsouzení za soudně trestný čin podle tohoto paragrafu může soud vysloviti, že odsouzený pozbývá nároku na podporu v nezaměstnanosti ze státních prostředků.

§ 17.

Nepravdivé osvědčení o získání stálého zaměstnání.

Kdo proti pravdě potvrdí, že příslušník pracovního útvaru nalezl stálé zaměstnání [§ 14, odst. 1, písm. c)], trestá se za přečin tuhým vězením do šesti měsíců.

§ 18.

Příslušnost.

Přestupek podle § 15 trestají okresní úřady, trestné činy podle § 16, odst. 1, 2, 4, a 5, první věty vojenské soudy, přečin podle § 17 obecné trestní soudy, a jde-li o osoby podléhající vojenské soudní pravomoci, vojenské soudy. Kázeňské přestupky podle § 16, odst. 3 a 5, druhé věty trestají vojenští představení.

HLAVA IV.

Závěrečná ustanovení.

§ 19.

Ubytování a opatrování věcných prostředků a osobních úkonů.

(1) Pro ubytování pracovních útvarů a osob k nim patřících platí přiměřeně předpisy platné pro ubytování vojska.

(2) O požadování věcných prostředků a osobních úkonů pro pracovní útvary platí přiměřeně předpisy platné o požadování věcných prostředků a osobních úkonů pro vojsko.

§ 20.

Pracovní a vycházkový oděv nebo jiné zevní označení.

(1) Předpis o pracovních útvarech (§ 24) má bližší ustanovení o pracovním a vycházkovém oděvu, po případě jiném zevním označení příslušníků pracovních útvarů.

(2) Na oděv (zevní označení) uvedený v odstavci 1 se vztahují ustanovení o vojen-

ském stejnokroji, obsažená v zákoně ze dne 21. října 1936, č. 269 Sb. z. a n., o užívání vlajek, odznaků a jiných symbolů, jakož i stejnokrojů a odznaků a o opatřeních proti závadným označením.

§ 21.

Ustanovení o řídicích a správních orgánech pracovních útvarů.

(1) K řízení a správě pracovních útvarů se použije:

a) vojenských osob z povolání a jiných vojenských osob v činné službě;

b) občanských zaměstnanců vojenské správy;

c) vojenských gážistů ve výslužbě, povolání na dobrovolnou přihlášku do přechodné činné služby;

d) důstojníků v záloze, povolání na dobrovolnou přihlášku do další činné služby.

(2) Nepřihlásí-li se dostatečný počet vojenských gážistů ve výslužbě ani důstojníků v záloze podle ustanovení odstavce 1, písm. c) a d), může vojenská správa povolati potřebný počet vyhovujících vojenských gážistů ve výslužbě do přechodné činné služby s určením pro pracovní útvary.

(3) Vojenská gážisté ve výslužbě a důstojníci v záloze, povolání do činné služby podle ustanovení předcházejících odstavců jsou vojenskými osobami v činné službě.

(4) Počet a hodnosti důstojníků v záloze a počet vojenských gážistů ve výslužbě povolání podle odstavce 1 nebo 2 určí podle potřeby a na nezbytnou dobu vláda na návrh ministerstva národní obrany, učiněný v dohodě s ministerstvem financí a vnitra.

(5) O důstojnících v záloze, povolání do činné služby podle odstavce 1, písm. d), kteří mají vyšší hodnost než hodnost poručíka, platí obdobně ustanovení vládního nařízení ze dne 25. října 1934, č. 224 Sb. z. a n., o podporučících a poručících v další činné službě.

§ 22.

Náklady.

(1) Náklady, které vojenské správě vzniknou s vydržováním pracovních útvarů, budou jí nahrazeny ministerstvem sociální péče, pokud jich nenahradí odvětví veřejné správy (subjekt), pro něž se pracovních útvarů použije. Bližší předpisy o tom vydá ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem národní

obran, ministerstvem financí, ostatními zúčastněnými ministerstvy a nejvyšším účetním kontrolním úřadem.

(2) K nákladům uvedeným v odstavci 1 patří zejména též platy osob, použitých k správě a řízení pracovních útvarů, jakož i opotřebení dodaného výstroje, ubytovací a jiné potřeby.

§ 23.

Přednost při zprostředkování práce.

(1) Při zprostředkování práce jsou veřejně zprostředkovatelné práce povinny přihlížeti — bez újmy přednostních práv zaručených zákonnými ustanoveními — především k příslušníkům pracovních útvarů.

(2) Zaměstnavatelé jsou povinni uprázdněná místa propůjčiti především vyhovujícím příslušníkům pracovních útvarů, a to se zřetelem k předchozímu zaměstnání u těchto zaměstnavatelů, k délce doby v pracovním útvaru ztrávené, odborné způsobilosti a rodinným poměrům.

§ 24.

Podrobné předpisy.

(1) Podrobná prováděcí ustanovení obsahuje předpis o pracovních útvarech, vydaný ministerstvem národní obrany za součinnosti ministerstva sociální péče, ministerstva financí, ministerstva vnitra a ostatních zúčastněných ministerstev.

(2) Předpis uvedený v odstavci 1 obsahuje též bližší podrobnosti, týkající se kázeňského práva příslušníků pracovních útvarů (§ 11, odst. 1 zákona ze dne 4. července 1923, č. 154 Sb. z. a n., o vojenském kázeňském a kárném právu, jakož i o odnětí vojenské hodnosti a přeložení do výslužby řízením správním).

§ 25.

Účinnost a provedení.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení a pozbývá jí dnem 31. prosince 1939; provede je ministr národní obrany v dohodě se zúčastněnými ministry.

Syrový v. r.

Dr. Chvalkovský v. r.	Dr. Karvaš v. r.
Černý v. r.	Kajdoš v. r.
Dr. Kalfus v. r.	Husárek v. r.
Dr. Bukovský v. r.	Dr. Feierabend v. r.
Dr. Fajnor v. r.	Dr. Zenkl v. r.

Ing. Vavrečka v. r.